
Warszawa, dnia 17/08/2010 r.

Trybunał Konstytucyjny

Al. Jana Christiana Szucha 12a

00-918 Warszawa

5

Skarżąca: adw. M S

w imieniu własnym

Nr wpisu na listę adwokatów

Kancelaria Adwokacka adw. M.S

10

SKARGA KONSTYTUCYJNA

I. Wnoszę o:

1) Na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej o stwierdzenie niezgodności art. 426 § 1 i 2 ustawy z dnia 06/06/1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.):

15

z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

w zakresie, w jakim nie daje podstaw do zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy.

20

2) Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania przed Trybunałem.

II. Określenie podstaw skargi konstytucyjnej:

25 **1) wskazanie orzeczenia organu władzy publicznej, z którym skarżący łączy naruszenie przysługujących mu praw lub wolności konstytucyjnych;**

Orzeczenie, z którym skarżąca łączy naruszenie przysługujących jej praw lub wolności konstytucyjnych to postanowienie Sądu Okręgowego w W z dnia /05/2010 roku, wydane w sprawie o sygnaturze akt , pozostawiające bez rozpoznania zażalenie skarżącej na postanowienie Sądu Rejonowego dla 30 W z dnia /03/2010 r.

2) wskazanie podmiotowych praw lub wolności o charakterze konstytucyjnym, których naruszenie skarżący łączy z wydaniem orzeczenia określonego w pkt 1 wraz z podaniem przepisów Konstytucji RP, z których prawa te lub wolności są wywodzone;

35 W związku z wydanym orzeczeniem naruszone zostały prawa i wolności o charakterze konstytucyjnym, tj. prawo do zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji RP) w związku z konstytucyjną regulacją stanowiącą, że postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP), prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy 40 przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), prawo do równego traktowania przez władze publiczne w związku z tym, że wszyscy są równi wobec prawa (art. 32 ust 1 Konstytucji RP).

3) dokładne określenie tego, w jaki sposób orzeczenie, o którym mowa w pkt 1, prowadzi do naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności skarżącego;

45 Sąd Rejonowy dla W. w postanowieniu z dnia /03/2010r., działając jako sąd odwoławczy na podstawie art. 465 § 1 i 2 kpk, wydał orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu. W tym postępowaniu zapadło ono po raz pierwszy. Skarżąca złożyła zażalenie na to postanowienie. Sąd Okręgowy w W postanowieniem z dnia /05/2010 r. pozostawił zażalenie bez rozpoznania jako 50 niedopuszczalne z mocy ustawy. Brak możliwości uwzględnienia zażalenia Sąd Okręgowy oparł na normie art. 426 § 1 i 2 kpk.

Zgodnie z art. 426 § 1 i 2 kpk od orzeczeń sądu odwoławczego nie przysługuje środek zaskarżenia za wyjątkiem przypadków przewidzianych w ustawie, do których nie należy rozstrzygnięcie w przedmiocie wynagrodzenia za świadczoną pomoc prawną udzieloną z urzędu. Wobec czego skarżąca została pozbawiona prawa do odwołania się do drugiej instancji od orzeczenia, które wydał sąd odwoławczy. Tymczasem należy podnieść, iż sąd odwoławczy orzekał co do kosztów po raz pierwszy tj. jako sąd pierwszej instancji.

4) przedstawienie argumentów wskazujących na ostateczny charakter orzeczenia, o którym mowa w pkt 1, a w szczególności, uzasadniających przekonanie, iż skarżący wyczerpał przysługujące mu środki zaskarżenia lub inne środki odwoławcze;

Skarżąca złożyła na podstawie art. 430 § 2 kpk zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w W z dnia /05/2010 r. Sąd Okręgowy w W postanowieniem z dnia /07/2010 r. (sygn.) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z dnia /05/2010 r.

5) podanie daty doręczenia skarżącemu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie będącej podstawą skargi konstytucyjnej;

Orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, tj. orzeczenie Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z /07/2010 roku (sygn.) zostało doręczone skarżącej w dniu 19/07/2010 r.

7) podanie argumentów przemawiających za tym, iż zakwestionowane w skardze konstytucyjnej regulacje prawne stanowiły podstawę wydania orzeczenia wskazanego w pkt. 1

Sąd Okręgowy w W Wydział Karny Odwoławczy orzekając w dniu /05/2010 r. w sprawie o sygnaturze postanowił pozostawić zażalenie w przedmiocie przyznania wynagrodzenia pełnomocnikowi z urzędu bez rozpoznania. Uzasadniając swoje postanowienie Sąd Okręgowy stwierdził: „Sąd Rejonowy dla W w myśl art. 465 § 2 kpk orzekał jako Sąd

80 *Odwoławczy, przy czym zgodnie z art. 426 § 1 i 2 kpk od orzeczeń Sądu
Odwoławczego nie przysługuje środek zaskarżenia za wyjątkiem przypadków
przewidzianych w ustawie, do których nie należy rozstrzygnięcie w przedmiocie
wynagrodzenia za świadczoną pomoc prawną udzieloną z urzędu*". Podstawą
orzekania był zatem przepis art. 426 §1 i 2 kpk, zgodnie z którym od orzeczeń sądu
85 odwoławczego dotyczących kosztów postępowania nie przysługuje środek
odwoławczy.

UZASADNIENIE

WRAZ Z DOKŁADNYM OPISEM STANU FAKTYCZNEGO

I. E D złożyła w dniu /12/2009 r. w Prokuraturze
90 Rejonowej zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia
przestępstwa. Postanowieniem z dnia /01/2010 r. odmówiono wszczęcia
dochodzenia. Pokrzywdzona E D złożyła zażalenie na to
postanowienie.

Skarżąca została wyznaczona pełnomocnikiem z urzędu E D
95 na podstawie zarządzenia Sądu Rejonowego dla W z dnia
/03/2010 r. (sygn. akt). Zażalenie pokrzywdzonej rozpoznawał jako
sąd odwoławczy - Sąd Rejonowy dla W . Postanowieniami z dnia
/03/2010 r. Sąd Rejonowy dla W nie uwzględnił zażalenia na
odmowę wszczęcia postępowania i przyznał pełnomocnikowi z urzędu kwotę , -
100 (/) złotych powiększonych o podatek VAT z tytułu
pomocy prawnej udzielonej E D z urzędu. Skarżąca złożyła
zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów. Sąd Okręgowy w W
postanowieniem z dnia /05/2010 r. zażalenie pozostawił bez rozpoznania jako
niedopuszczalne na mocy art. 426 §1 i 2 kpk. Skarżąca złożyła zażalenie na to
105 postanowienie. Równorzędny skład odwoławczy Sądu Okręgowego w W
podtrzymał postanowieniem z dnia /07/2010 postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia /05/2010 r.

II. Sąd Rejonowy dla W rozstrzygając w przedmiocie
zażalenia pokrzywdzonej na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia,

110 działał jako sąd odwoławczy na podstawie art. 465 § 1 i 2 kpk. Jako Sąd
Odwoławczy wydał również orzeczenie o kosztach procesu, które w tym
postępowaniu zapadło po raz pierwszy. Postępowanie w tym zakresie jest
postępowaniem akcesoryjnym w stosunku do postępowania głównego i powinno
115 podlegać weryfikacji w ramach kontroli instancyjnej. Wyłączenie możliwości
wniesienia zażalenia na postanowienie zapadłe w sprawie kosztów procesu, po raz
pierwszy, przed sądem formalnie (ustrojowo) odwoławczym jest sprzeczne
z będącymi przedmiotem skargi przepisami konstytucyjnymi. Jak pisze Leszek
Garlicki „...art. 78 dotyczy poszczególnych podejmowanych „orzeczeń i decyzji”
i wobec każdego z nich ustanawia prawo do zaskarżenia niezależnie czy dotyczą one
120 istoty sprawy czy tylko kwestii wпадkowych” (Konstytucja RP, Komentarz, t. V,
Wydawnictwo Sejmowe, art. 78, s. 3).

Analogiczna sytuacja miała miejsce w procedurze cywilnej i została
rozstrzygnięta przez Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniach z dnia 27/03/2007 r.
(sygn. akt. SK 3/05) oraz z dnia 09/02/2010 r. (sygn. akt SK 10/09). W wyroku
125 z dnia 09/02/2010 r. Sędziowie Trybunału stwierdzili, że „Art. 394¹ § 2 ustawy
z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz.
296, ze zm.) w zakresie, w jakim – w brzmieniu obowiązującym do dnia 21 maja
2009 r. – nie dawał podstaw do zaskarżenia postanowienia w przedmiocie kosztów
procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd drugiej instancji, jest niezgodny
130 z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku
z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”

Obecnie w postępowaniu cywilnym istnieje możliwość zaskarżania orzeczeń
o kosztach, o których orzekł po raz pierwszy sąd odwoławczy. W niniejszej skardze
konstytucyjnej skarżąca podnosi, iż tożsame rozwiązanie winno zostać
135 wprowadzone do procedury karnej. Zaskarżony przepis Kodeksu postępowania
karnego pozbawia strony możliwości odwołania się do Sądu drugiej instancji od
orzeczenia o kosztach wydawanego po raz pierwszy przez sąd odwoławczy.

III. Wyłączenie w art. 426 § 1 i 2 kpk możliwości zaskarżenia orzeczenia
w sprawie kosztów procesu narusza prawo strony do odwołania się (art. 78

140 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP) oraz do rzetelnego procesu (art. 45
Konstytucji RP). Istota zarzutu podnoszonego w skardze sprowadza się do
stwierdzenia, iż pomimo że w głównej sprawie Sąd Rejonowy orzekał materialnie
jako druga instancja, to w zakresie dotyczącym kosztów, sąd ten orzekał po raz
145 pierwszy. Z powyższego powodu skarżące winno przysługiwać prawo do
odwołania się od postanowienia co do kosztów oraz prawo do sprawiedliwego
i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy,
niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

150 Nie występują żadne przesłanki konstytucyjne uprawniające do ograniczenia
prawa skarżące do odwołania na podstawie art. 78 Konstytucji RP. Trybunał
Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 12/06/2010 r. (sygn. P 13/01) wskazał, że
*„odstępstwo od reguły wyznaczonej treścią normatywną art. 78 Konstytucji RP
w każdym razie powinno być podyktowane szczególnymi okolicznościami, które
usprawiedliwiałyby pozbawienie strony postępowania środka odwoławczego”*.

155 Raz jeszcze trzeba podkreślić, iż bliźniaczą kwestię Trybunał Konstytucyjny
rozstrzygnął już w odniesieniu do procedury cywilnej. W sprawach o sygnaturach
SK 3/05 oraz SK 10/09 Trybunał Konstytucyjny uznał, iż stronie musi przysługiwać
środek odwoławczy od orzeczeń co do kosztów wydanych po raz pierwszy, nawet
jeżeli orzeczenie co do kosztów wydał sąd formalnie usytuowany w systemie jako
instancja odwoławcza.

160 Zaskarżona regulacja narusza również zasadę równości wyrażoną w art. 32
Konstytucji RP. Osoby, co do których orzeczenie o kosztach zapada po raz pierwszy
w drugiej instancji są obecnie pozbawione możliwości jego zaskarżenia. Stawia je to
w gorszej sytuacji niż osoby, co do których orzeczenie o kosztach zapada po raz
pierwszy w pierwszej instancji.

165 Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

Załączniki:

1. Odpis postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia z dnia /01/2010 r.;

2. Odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla W z dnia /03/2010 r.,
sygn. – w przedmiocie nieuwzględnienia zażalenia;
- 170 3. Odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla W z dnia /03/2010 r.,
sygn. – w przedmiocie kosztów;
4. Kopia zażalenia na postanowienie w przedmiocie kosztów z dnia .04.2010 r.;
5. Odpis wyciągu z protokołu posiedzenia, na którym zapadło postanowienie Sądu
Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia /05/2010 r., sygn.
- 175 ;
6. Kopia zażalenia na postanowienie w przedmiocie pozostawienia bez rozpoznania
przyjętego środka odwoławczego z dnia /05/2010 r.;
7. Odpis postanowienia Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy
z dnia /07/2010 r., sygn. wraz z datą wpływu;
- 180 8. 4 odpisy skargi.

adwokat M S